

Sygn. akt V Ca 1762/12

POSTANOWIENIE

Dnia 2 października 2012 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie V Wydział Cywilny-Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Bożena Miśkowiec
Sędziowie:	SSO Marzanna Góral SSR del. Marcin Borcuch (spr.)

Protokolant: sekr. sądowy Marta Dziekańska

po rozpoznaniu w dniu 2 października 2012 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z wniosku (...) Bank S.A. w W.

z udziałem(...), J. G., K. G. (1), Z. K. (1), A. G. (1), K. G. (2), P. C., M. C. (1), J. B., M. M., A. M., P. M., Z. K. (2), M. K. i K. K. (1)

o stwierdzenie nabycia spadku

na skutek apelacji uczestniczki K. K. (1)

od postanowienia Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie

z dnia 28 marca 2012 r. sygn. akt I Ns 127/11

postanawia:

oddalić apelację.

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 25 stycznia 2010 r. wnioskodawca (...) Bank Spółka Akcyjna w W. wniósł o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłym w dniu 6 stycznia 2009 r. A. G. (2). W uzasadnieniu wniosku wnioskodawca wskazał, że wszyscy znani spadkobiercy, tj. żona i córka oraz rodzeństwo i zstępni rodzeństwa odrzucili spadek po A. G. (2) wobec czego spadek dziedziczy gmina ostatniego miejsca zamieszkania spadkodawcy. (...) Bank Spółka Akcyjna w W. był wierzycielem zmarłego A. G. (2) z tytułu umowy kredytu i jest zainteresowany ustaleniem kręgu spadkobierców przeciwko którym wystąpi z roszczeniami z tytułu posiadanej wierzytelności. Wnioskodawca jako uczestników postępowania wskazał (...), J. G., K. G. (1), A. C., Z. K. (1), A. G. (1), K. G. (2) i P. C..

Postanowieniem z dnia 28 maja 2010 roku Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie wezwał do udziału w sprawie w charakterze uczestników M. C. (1), J. C., M. M., A. M., P. M., Z. K. (2), M. K. i K. K. (1).

Postanowieniem z dnia 12 stycznia 2011 roku Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie zawiesił postępowanie wobec śmierci uczestniczki A. C., a następnie postanowieniem z dnia 22 lutego 2011 roku podjął postępowanie z udziałem M. M. i P. C. jako następców prawnych zmarłej uczestniczki.

W dniu 28 marca 2012 roku Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie wydał postanowienie w którym stwierdził, że spadek po A. G. (2) zmarłym w dniu 6 stycznia 2009 roku w W., ostatnio stale zamieszkałym w W. na podstawie ustawy nabyła w całości K. K. (1) (córka Z. i I.) z dobrodziejstwem inwentarza.

Sąd Rejonowy ustalił, że A. G. (2), syn B. i W. z domu Ś., ostatnio stale zamieszkały w W. przy ulicy (...), zmarł w dniu 6 stycznia 2009 r. w W.. W chwili śmierci A. G. (2) był żonaty z J. G., miał jedną córkę K. G. (1). A. G. (2) nie pozostawił testamentu. Jego żona J. G. oraz córka K. G. (1) w dniu 25 maja 2009 r. złożyły oświadczenia o odrzuceniu spadku. K. G. (1) nie posiada zstępnych.

Sąd I instancji ustalił, że spadkodawca miał troje rodzeństwa A. C., Z. K. (1) oraz A. G. (1). Jego rodzice zmarli przed nim, ojciec B. G. zmarł w dniu 5 marca 1974 r., a jego matka W. G. z domu Ś. w dniu 18 stycznia 1996 r.. Siostra spadkodawcy A. C. złożyła oświadczenie o odrzuceniu spadku po A. G. (2) w dniu 25 maja 2009 r., miała dwoje dzieci tj. P. C. i M. M.. P. C. złożył oświadczenie o odrzuceniu spadku po A. G. (2) w dniu 25 maja 2009 r., miał dwoje małoletnich dzieci M. C. (1) i J. C.. W dniu 19 maja 2010 r. M. C. (2) po uzyskaniu zgody Sądu (postanowienie z dnia 25 listopada 2009 r.) złożyła oświadczenie w imieniu małoletnich córek M. C. (1) i J. C., w którym odrzuciła spadek po A. G. (2). Obecnie J. C. nosi nazwisko B.. M. M. odrzuciła spadek po A. G. (2) w dniu 25 maja 2009 r.. M. M. miała dwoje dzieci tj. A. M., która odrzuciła spadek po A. G. (2) w dniu 25 maja 2009 r., oraz małoletniego P. M.. M. M. działając w imieniu małoletniego P. M. po uzyskaniu zezwolenia Sądu (postanowienie z dnia 29 maja 2009 r.) odrzuciła spadek po A. G. (2) w dniu 21 września 2009 r.. Siostra spadkodawcy Z. K. (1) odrzuciła spadek po swoim bracie w dniu 25 maja 2009 r.. Z. K. (1) miała jednego syna Z. K. (2), który również w tym samym dniu odrzucił spadek. Z. K. (2) miał dwoje dzieci M. K., która odrzuciła spadek w dniu 25 maja 2009 r. oraz małoletnią K. K. (1). M. K. nie miała dzieci. Postanowieniem z dnia 12 stycznia 2010 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi Południe (...) zezwolił Z. K. (2) na złożenie oświadczenia w imieniu małoletniej K. K. (1) o odrzuceniu spadku po A. G. (2). Z. K. (2) nie złożył w imieniu małoletniej oświadczenia o odrzuceniu spadku po A. G. (2). Brat spadkodawcy A. G. (1) odrzucił spadek po A. G. (2) w dniu 25 maja 2009. A. G. (1) miał jedną córkę K. G. (2), która również w tym samym dniu odrzuciła spadek po A. G. (2). K. G. (2) nie miała dzieci.

Sąd Rejonowy zważył, że wobec tego, iż spadkodawca A. G. (2) nie pozostawił testamentu spadek po nim podlega dziedziczeniu na podstawie ustawy. Należy wskazać, że spadek otwiera się z chwilą śmierci spadkodawcy (art. 924 k.c.), a spadkobierca nabywa spadek z chwilą otwarcia spadku (art. 925 k.c.). W związku z czym do ustalenia kręgu spadkobierców po A. G. (2) zastosowanie będą mieć przepisy kodeksu cywilnego w brzmieniu obowiązującym w dniu 6 stycznia 2009 r. Zgodnie z art. 931 § 1 k.c. w pierwszej kolejności powołane są z ustawy do spadku dzieci spadkodawcy oraz jego małżonek; dziedziczą oni w częściach równych. W sprawie niniejszej żona spadkodawcy i jego córka odrzuciły spadek. Zgodnie z art. 1020 k.c. spadkobierca, który spadek odrzucił, zostaje wyłączony od dziedziczenia, tak jakby nie dożył otwarcia spadku. Z tego też względu zastosowanie będzie miał przepis art. 932 k.c., zgodnie z którym w braku zstępnych spadkodawcy powołani są do spadku z ustawy jego małżonek, rodzice i rodzeństwo. Udział spadkowy małżonka, który dziedziczy w zbiegu bądź z rodzicami, bądź z rodzeństwem, bądź z rodzicami i rodzeństwem spadkodawcy, wynosi połowę spadku (art. 932 k.c.). Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego rodzice spadkodawcy zmarli przed nim, wobec czego do dziedziczenia powołane jest wyłącznie rodzeństwo spadkodawcy w częściach równych. Rodzeństwo spadkodawcy złożyło oświadczenia o odrzuceniu spadku po A. G. (2). Zgodnie z art. 934 k.c. w brzmieniu obowiązującym na datę śmierci spadkodawcy jeżeli którekolwiek z rodzeństwa spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku pozostawiając zstępnych, udział spadkowy, który by mu przysługiwał, przypada jego zstępnym. Podział tego udziału następuje według zasad, które dotyczą podziału między dalszych zstępnych spadkodawcy. Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego również wszyscy zstępni rodzeństwa spadkodawcy za wyjątkiem K. K. (1), złożyli oświadczenia o odrzuceniu spadku.

Zdaniem Sądu Rejonowego skoro osoba, która odrzuciła spadek jest wyłączona od dziedziczenia, tak jakby nie dożyła otwarcia spadku, to jedyną krewną spadkodawcy na mocy przytoczonych powyżej przepisów jest K. K. (1). Należy podkreślić, że udzielenie przez sąd zgody na odrzucenie spadku po A. G. (2), jakie zostało uzyskane przez przedstawiciela ustawowego K. K. (1), nie zastępuje takiego oświadczenia. Niewątpliwym jest, że Z. K. (2) nie złożył takiego oświadczenia do czasu uzyskania przez K. K. (1) pełnoletniości, również do czasu zamknięcia rozprawy oświadczenia takiego nie złożyła K. K. (1), a jej wniosek o uchylenie się od skutków niezłożenia oświadczenia w terminie został zwrócony z przyczyn formalnych. Z uwagi na to, iż K. K. (1) w dacie śmierci spadkodawcy była małoletnia nabyła spadek po A. G. (2) z dobrodziejstwem inwentarza (art. 1015 § 2 k.c.).

Od postanowienia Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy apelację wniosła uczestniczka K. K. (1) zaskarżając go w całości. W apelacji uczestniczka wniosła o zmianę postanowienia poprzez stwierdzenie, że spadek po zmarłym spadkodawcy A. G. (2) nabywa (...) w całości.

Uczestniczka w apelacji zarzuciła sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, nie wyjaśnienie wszystkich okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, bezzasadne pominięcie złożonych do akt sprawy dowodów, błędne ustalenie, iż uczestniczka nabywa spadek w całości z dobrodziejstwem inwentarza po zmarłym spadkodawcy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja uczestniczki K. K. (1) nie zasługuje na uwzględnienie.

Zdaniem Sądu Okręgowego poczynione przez Sąd Rejonowy ustalenia faktyczne i ich ocena prawna są prawidłowe. Sąd I instancji w swoim uzasadnieniu wyczerpująco ustalił stan faktyczny sprawy, jak również omówił wszelkie zagadnienia prawne dotyczące dziedziczenia spadku po A. G. (2).

W ocenie Sądu Odwoławczego nie można zgodzić się z zarzutem uczestniczki, że ustalenia Sądu Rejonowego są sprzeczne z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, jak również, że Sąd I instancji bezzasadnie pominął złożone do akt dowody. Uczestniczka K. w swojej apelacji nie wskazała jakie to dowody miałyby pominąć Sąd orzekający w I instancji, a niewątpliwie z analizy materiału zgromadzonego w sprawie wynika, że Sąd wziął pod uwagę wszystkie zgromadzone dowody i dokonał ich oceny. Sąd Rejonowy oceniając dowody zgromadzone w sprawie nie naruszył zasady swobodnej oceny dowodów uregulowanej w przepisie art. 233 § 1 k.p.c.. Zdaniem Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie Sąd I instancji dokonał wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego mając na uwadze cały materiał zgromadzony w sprawie, a dokonaną przez Sąd ocenę dowodów należy uznać za prawidłową. Uczestniczka w żaden sposób nie wykazała, iż Sąd Rejonowy uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego dokonując swobodnej oceny dowodów. Natomiast nie jest wystarczające przekonanie uczestniczki o innej niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej oceny niż ocena sądu.

Zupełnie nieuzasadniony jest zarzut uczestniczki, że Sąd Rejonowy nie wyjaśnił wszelkich okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Wynika to z tego, że w toku postępowania okolicznością istotną dla rozstrzygnięcia sprawy było ustalenie kto nabył spadek po A. G. (2), a Sąd I instancji dokonał takiego ustalenia i orzekł, że spadek w całości nabyła właśnie uczestniczka K. K. (1). Z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika jednoznacznie, że przedstawiciele ustawowi małoletniej K. K. (1) nie złożyli w jej imieniu oświadczenia o odrzuceniu spadku po A. G. (3), jak również po uzyskaniu pełnoletniości uczestniczka K. K. (1) również nie złożyła oświadczenia o odrzuceniu spadku po A. G. (2). Natomiast termin do złożenia takiego oświadczenia upłynął K. K. (1) przed wydaniem postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku przez Sąd Rejonowy. Ponadto dla Sądu I instancji prowadzącego postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku nie miały znaczenia przyczyny niezłożenia przedmiotowego oświadczenia przez uczestniczkę K. K. (1). Pozostałe osoby spokrewnione z A. G. (2), które wchodziły w rachubę jako jego spadkobiercy ustawowi, złożyły w terminie przewidzianym w art. 1015 § 1 k.c. oświadczenia o odrzuceniu spadku i zostały potraktowane jakby nie dożyły otwarcia spadku. Wobec braku złożenia przez K. K. (1) jakiegokolwiek oświadczenia dotyczącego przyjęcia bądź odrzucenia spadku po A. G. (2) i upływie terminu do złożenia

takiego oświadczenia, Sąd Rejonowy prawidłowo przyjął, że zgodnie z domniemaniem zawartym w art. 1015 § 2 k.c. K. K. (1) przyjęła spadek po A. G. (2) z dobrodziejstwem inwentarza. Wniosek uczestniczki K. K. (1) o przywrócenie terminu do złożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku po A. G. (2) jest bezzasadny i nie miał żadnego znaczenia prawnego, albowiem termin na złożenie stosownego oświadczenia zawarty w art. 1015 § 1 k.c. jest terminem zawitym prawa materialnego i nie podlega przywróceniu.

Zdaniem Sądu Okręgowego przy rozstrzygnięciu sprawy o stwierdzenie nabycia spadku po A. G. (2) dla Sądu I instancji nie miało znaczenia jakie składniki wchodziły w skład majątku spadkowego spadkodawcy, jak również, że w skład spadku wchodziły długi. Nie ma więc znaczenia to, że uczestniczka nie chciała być spadkobierczynią i nie zgadzała się ponosić odpowiedzialności za długi pozostałe po zmarłym A. G. (2). Jedynym sposobem, aby uniknąć dziedziczenia spadku po A. G. (2) po jego otwarciu, było złożenie przez uczestniczkę K. w ustawowym terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku, co skutkowało utratą praw i obowiązków wchodzących w skład spadku ze skutkiem ex tunc. Wynika to z tego, że spadek nabywa się z chwilą jego otwarcia, a Sąd w postanowieniu spadkowym, które ma charakter deklaratoryjny, jedynie ustala kto nabył spadek w chwili jego otwarcia, natomiast nie może orzec wbrew dokonany ustaleniom i przepisom prawa spadkowego, że spadkobiercą jest inna osoba, tak jakby tego chciała uczestniczka. Uczestniczka K. K. (1) w związku z tym, że przyjęła spadek z dobrodziejstwem inwentarza, w celu zabezpieczenia swoich interesów powinna zlecić komornikowi sporządzenie spisu inwentarza, gdyż będzie ponosiła odpowiedzialność za długi spadkowe tylko do wartości ustalonego w inwentarzu stanu czynnego spadku (art. 1031 § 2 k.c.).

Mając na uwadze powyższe rozważania, jak również materiał zgromadzony w sprawie Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że zarzuty podniesione przez uczestniczkę K. w apelacji są bezzasadne, albowiem są jedynie polemiką z prawidłowymi ustaleniami faktycznymi dokonanyymi przez Sąd I instancji.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji postanowienia na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c..